

Na rijeci Drini, na teritoriji Republike Srpske, Bosna i Hercegovina, planirana je izgradnja nove hidroelektrane "Buk Bijela" instalisane snage od 93MW. Bosna i Hercegovina izbegla je proceduru o procjeni uticaja na životnu sredinu za taj projekat, čime je prekršila Konvenciju. Iz tog razloga nevladine organizacije Green Home, Ozon, Arhus centar BiH, Centar za životnu sredinu iz Banja Luke su podnijele inicijativu ESPOO Sekretarijatu, protiv Bosne i Hercegovine.

"Akumulacija planirane elektrane će se protezati uzvodno, sve do granice sa Crnom Gorom i sada već postoje dokazi da, ukoliko dođe do gradnje ovog objekta, će se ostvariti značajni negativni uticaj na ekosistem kanjona rijeke Tare, unutar NP Durmitor. Studija iz 2015. godine, koju ovaj plan nije ni razmatrao, svrstava rijeke Drinu, Taru i Lim u ključna biodiverzitetna područja i rijeke najdužeg staništa za ugrožene pastrmske vrste, u kojima na 553km vodotokova obitava čak 30% ukupne populacije mladice Balkana", navodi se u njihovom zajedničkom saopštenju.

Nataša Kovačević iz Green Home kazada je da, iako je Crna Gora izrazila svoju namjeru da učestvuje u novoj prekograničnoj proceduri kao potencijalno ugrožena strana, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske je nastavilo postupak izdavanja nove ekološke dozvole bez sprovođenja novog postupka procjene uticaja na životnu sredinu, čime je prekršilo ESPOO Konvenciju.

"Neprihvatljivo je da Crna Gora ovdje stane i odustane. Moramo izbjeći scenario kasnog reagovanja koji imamo sa Albanijom na Cijevni i već izgrađenim hidroelektranama, zbog čega je od suštinske važnosti da Vlada Crne Gore hitno podnese prijavu o usaglašenosti ESPOO Sekretarijatu i traži stvarnu procjenu potencijalne štete na životnu sredinu za HE Buk Bijela. Podsjećamo da je sam projekat dio plana izgradnje velikih hidroelektrana na Drini koji pored Buk Bijela uključuje još tri velika energetska objekta: HE „Foča“ od 44 MW, HE „Paunci“ od 43 MW i HE „Sutjeska“ od 44 MW", kazala je ona.

Nepojmljivo je da Crna Gora ne reaguje prema ESPOO Sekretarijatu i drugim međunarodnim tijelima, dodaje, na proces izdavanja ekološke dozvole za HE Buk Bijela koja je bazirana na Studiji uticaja na životnu sredinu izrađenu prije osam godina.

"Ovo ne samo zbog činjenice da su u međuvremenu nastale značajne promjene vezane za projekat i životnu sredinu, već i zbog činjenice da se projekat bazira na zastarjelim, nepotpunim i time i netačnim informacijama o uticaju na riječni biodiverzitet i vode Crne Gore", navela je Kovačević.

Prema riječima Aleksandra Perovića iz Ozona, veoma su zabrinuti zbog ignorantskog odnosa vlasti u Bosni i Hercegovini ali i zbog, po nama, prilično pasivne uloge Vlade Crne Gore, što

bi moralo da se što prije promjeni jer se radi o projektu koji već godinama izaziva pažnju javnosti u obje zemlje.

“Nadamo se da će ova zajednička inicijativa referentnih ekoloških nevladinih organizacija ka ESPOO Sekretarijatu, postići cilj, ali veoma je važno da i Vlada Crne Gore da konkretan doprinos, shodno pravima koje ima kao potpisnica te konvencije. Rijeka Tara je već ozbiljno devastirana nebrigom kineske kompanije CRBC koja gradi prioritetsnu dionicu auto puta Bar-Boljare, ali i Vlade Crne Gore i neophodno je da se taj trend zaustavi i izbjegnu svi potencijalni rizici po riječni i povezane ekosisteme”, rekao je Perović.

Potpisane NVO u zahtjevu koji je poslat predstavnicima Savjeta za vode i MORT, konstatuju da planirani projekat ima značajan prekogranični uticaj na životnu sredinu Crne Gore, zbog čega zahtijevaju preduzimanje svih neophodnih koraka, kako bi se osigurala prekogranična procjena uticaja na životnu sredinu i ispoštovale odredbe Konvencije o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu.

Izvor: cdm.me